

Selekčné indexy hovädzieho dobytku v Slovenskej republike

Nikola Kleknerová, Juraj Candrák

¹Slovenská poľnohospodárska univerzita, Fakulta agrobiológie a potravinových zdrojov,
Katedra genetiky a plemennárskej biológie, Tr. Andreja Hlinku 2, 949 76, Nitra
n.kleknerova@gmail.com

Cieľom štúdie bolo zhodnotiť genetické trendy sledovaných ukazovateľov plemenných hodnôt pre úpravy už existujúcich selekčných indexov pre populáciu holštajnského plemena v Slovenskej republike. Vypočítali sme genetické trendy plemenných hodnôt pre ukazovatele mliekovej úžitkovosti (kilogramov mlieka, tuku, bielkovín) a počtu somatických buniek v populácií holštajnského plemena. Plemenné hodnoty sú (boli) pre lepšie použitie v relatívnom vyjadrení a štandardizované na priemernú hodnotu 100 a smerodajnú odchýlku 12. Somatické bunky sú (boli) vyjadrené vo forme skóre za somatické bunky. Do hodnotenia boli zaradení býci holštajnskej populácie za obdobie rokov narodenia býkov 1981 až 2005, ktorí mali aspoň 1 dcéru a kravy holštajnskej populácie za obdobie rokov narodenia kráv 1994 až 2007. Zistili sme, že vývoj a genetický trend plemenných hodnôt kilogramov mlieka, tuku, bielkovín kráv ma podobný vývoj a trend ako pri genetických trendov býkov. Významný rozdiel bol ale zaznamenaný v plemenných hodnotách kráv za somatické bunky, ktoré majú v posledných rokoch výrazne negatívne smerovanie a nekopírujú možnosti, ktoré poskytovala populácia býkov (v priemere tieto relatívne plemenné hodnoty somatických buniek kráv za posledné časové obdobie predstavujú pokles o 3,5 % za 1 rok). Na základe dokázaného genetického trendu somatických buniek je nevyhnutné ich zabudovanie do selekčného indexu podľa našich odporúčaní.

Práca je súčasťou projektu VEGA 1/0769/09 (genetické hodnotenie plodnosti hovädzieho dobytku) a súčasťou projektov Excelentného centra ochrany a využívania agrobiodiverzity (ECOVA) a Excelentného centra ochrany a využívania agrobiodiverzity Plus (ECOVA Plus), na základe podpory operačného programu Výskum a vývoj financovaného z Európskeho fondu regionálneho rozvoja.